

Bank Spółdzielczy
w Legionowie

**Ujawnienie informacji Banku
Spółdzielczego w Legionowie wg stanu
na 31 grudnia 2016r.**

dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń, i innych informacji ujawniane zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma.

*Zatwierdzona przez Zarząd
Banku Spółdzielczego w Legionowie
w dniu 13 lipca 2017 roku*

Legionowo, lipiec 2017 r.

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II.Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem - art. 435 RozporządzeniaCRR.....	3
III.Zakres stosowania - art. 436.....	5
IV.Fundusze własne - art. 437.....	5
V. Wymogi kapitałowe - art. 438	7
VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta - art. 439	10
VII.Bufory kapitałowe - art. 440.....	10
VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441	10
IX.Korekty z tytułu ryzyka kredytowego - art. 442	11
X. Aktywa wolne od obciążeń - art. 443.....	16
XI. Korzystanie z ECAI - art. 444	16
XII.Ekspozycja na ryzyko rynkowe - art. 445.....	16
XIII.Ekspozycja na ryzyko operacyjne- art. 446	17
XIV.Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym - art. 447	18
XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym - art. 448.....	19
XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne - art. 449.....	22
XVII.Polityka w zakresie wynagrodzeń - art. 450	22
XVIII.Dźwignia finansowa - art. 451	24
XIX.Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego - art. 452.....	24
XX.Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego - art. 453.....	24
XXI.Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego	27
XXII.Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego	27
Załącznik nr 1	28
Załącznik nr 2	35
Załącznik nr 3	36
Załącznik nr 4	45
Załącznik nr 5	46

I. Wstęp

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2016 r.
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
 - 1) *nie stosuje* pominięcia informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) *nie stosuje* pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne - Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. W przypadku pominięcia informacja o tym jest podawana w treści Ujawnienia.
4. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem - art. 435 Rozporządzenia

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Legionowie” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii Działania Banku Spółdzielczego w Legionowie na lata 2014-2017” i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji, przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Legionowie jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. Strategią kapitałową, Planami finansowymi, a także Politykami/Instrukcjami w zakresie zarządzania ryzykami.
3. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka opisuje sposób zarządzania ryzykami w Banku, kryteria uznawania ryzyka za istotne, zasady funkcjonowania

systemu limitów. Zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić.

4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko - zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.
6. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w Załączniku nr 2.
7. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 3.
8. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:
 - 1) Członkowie Zarządu nie pełnią innych stanowisk dyrektorskich, poza pełnieniem funkcji Członków Zarządu. Dwóch Członków Rady Nadzorczej Banku pełni po jednym stanowisku dyrektorskim w organach innego podmiotu niż Bank.
 - 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza działając na podstawie Statutu Banku i Regulaminu działania Rady Nadzorczej, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Legionowie.
Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli Banku działając na podstawie Statutu Banku i Regulaminu wyborów do Rady Nadzorczej, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Legionowie.
 - 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
 - 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
 - 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty odpowiednią Instrukcją sporządzania informacji zarządczej, która definiuje: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne.

Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. Zakres stosowania - art. 436

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych

IV. Fundusze własne - art. 437

Ujawnienie zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

Bank Spółdzielczy w Legionowie wylicza fundusze własne zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami w tym zakresie na dzień 31 grudnia 2016 roku, w szczególności zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. oraz Prawem bankowym. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z art. 437 i 492 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r., ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

1. Fundusze własne stanowią sumę kapitału Tier I i kapitału Tier II.
2. Na kapitał Tier I składa się suma kapitału podstawowego Tier I oraz kapitału dodatkowego Tier I.
3. Kapitał podstawowy Tier I (CET 1) wyliczony zgodnie z art. 50 Rozporządzenia obejmuje następujące elementy:
 - 1) instrumenty kapitałowe;
 - 2) azio emisyjne związane z instrumentami określonymi w pkt 1)
 - 3) zyski zatrzymane;
 - 4) skumulowane inne całkowite dochody;
 - 5) kapitał rezerwowy;
 - 6) fundusz ogólnego ryzyka bankowego;
 - 7) niezrealizowane zyski i straty z tytułu posiadanych aktywów lub zobowiązań wycenianych do wartości godziwej;
 - 8) odliczenia do pozycji kapitału podstawowego Tier I, w tym:
 - a) straty za bieżący rok obrachunkowy,
 - b) wartości niematerialne i prawne,
 - c) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,

- d) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych, jeżeli ich wartość przekracza określone limity,
 - e) posiadane własne instrumenty kapitałowe,
 - f) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - g) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - h) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity,
 - i) kwotę ekspozycji znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oraz pozycji sekurytyzacyjnych, jeżeli ich wartość przekracza ustalone limity (alternatywnie wobec kwoty tych ekspozycji może zostać zastosowana waga ryzyka 1 250 %).
4. Kapitał dodatkowy Tier I (AT 1) wyliczony zgodnie z art. 61 Rozporządzenia obejmuje następujące elementy:
- 1) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału podstawowego Tier I lub Tier II;
 - 2) azio emisyjne związane z instrumentami określonymi w pkt 1)
 - 3) odliczenia do pozycji kapitału dodatkowego Tier I, w tym:
 - a) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - b) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - c) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.
- Bank nie posiada pozycji, które zaliczałby do (AT 1).
5. Kapitał Tier II wyliczony zgodnie z art. 71 Rozporządzenia obejmuje następujące elementy:
- 1) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału Tier I oraz pożyczki podporządkowane;
 - 2) azio emisyjne związane z instrumentami określonymi w pkt 1)
 - 3) korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego przed skutkami podatkowymi w wysokości do maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem;
 - 4) odliczenia do pozycji kapitału Tier II, w tym:
 - a) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - b) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,

- c) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.

Bank nie posiada pozycji, które zaliczałby do kapitału Tier II.

FUNDUSZE WŁASNE BANKU na 31.12.2016r.

Strukturę funduszy własnych Bank ujawnia w oparciu o Załącznik VI do Rozporządzenia 1423/2013 stanowiący wzór ujawniania informacji na temat funduszy własnych w okresie przejściowym. Pozycje wzoru, wypełnione przez Bank, ograniczono do pozycji niezerowych celem większej przejrzystości ujawnionych danych, jednocześnie zachowując numerację zgodną ze wzorem Załącznika VI.

		Kwota w dniu ujawnienia (w tys.zł)
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I: Instrumenty i kapitały rezerwowe		
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	-
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	11 252,74
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	11 252,74
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I: KOREKTY REGULACYJNE		
8	Wartości niematerialne i prawne (kwota ujemna)	55,42
26a	Korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	129,55
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	184,97
29	Kapitał podstawowy Tier I	11 067,77
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I: Instrumenty		
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	-
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I: korekty regulacyjne		
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	-
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	-
KAPITAŁ TIER II: Korekty regulacyjne		
58	Kapitał Tier II	-
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	11 067,77
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	71 970,55
Współczynniki i bufory kapitałowe		
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,38
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,38
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,38

V. Wymogi kapitałowe - art. 438

1. Bank Spółdzielczy w Legionowie przeprowadza proces oceny adekwatności kapitału (ICAAP) zgodnie z procedurami zatwierdzanymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku podlegającym przeglądowi i weryfikacji co najmniej raz w roku.

Jego istotą jest zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania banku prowadzącego się do utrzymania rozmiarów działalności obciążonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy. W ramach ICAAP podejmowane są działania:

- 1) Identyfikacja wszystkich ryzyk występujących w działalności banku i określenie ich istotności,
 - 2) Oszacowanie i alokacja kapitału na ryzyka,
 - 3) Agregacja i wyliczenie całkowitego wymogu kapitałowego,
 - 4) Monitoring i kontrola ryzyka oraz kapitału wewnętrznego,
2. Za ryzyka istotne z definicji Bank uznaje te ryzyka, które są objęte wymogiem w ramach Filaru I
- 1) Ryzyko kredytowe - wymóg obliczany według metody standardowej,
 - 2) Ryzyko operacyjne - wymóg obliczany według metody wskaźnika bazowego,
 - 3) Ryzyko rynkowe - w działalności Banku ogranicza się do ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej i jest wykazywane w ryzykach Filaru II,
3. Dodatkowo Bank wylicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na poszczególne ryzyka uznane za istotne w ramach Filaru II,
- 1) Kredytowe (jeśli wymóg regulacyjny okaże się niewystarczający),
 - 2) Koncentracji zaangażowań,
 - 3) Operacyjne (jeśli wymóg regulacyjny okaże się niewystarczający),
 - 4) Stopy procentowej w księdze bankowej,
 - 5) Płynności,
 - 6) Biznesowe (strategiczne, wyniku finansowego, otoczenia ekonomicznego, regulacyjne, konkurencji, cyklu gospodarczego).
4. Bank raz w roku w ramach przeglądu zarządczego weryfikuje istotność ryzyk uznawanych obecnie za nieistotne i w przypadku zakwalifikowania ich do istotnych będą podlegać kwartalnej analizie z zakresu oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej w ramach procesu ICAAP.

5. Regulacyjne i wewnętrzne wymogi kapitałowe

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru II	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I i II
Ryzyko kredytowe	4 724,49	0,00	4 724,49
Ryzyko operacyjne	1 033,15	0,00	1 033,15
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	X	0,00	0,00
koncentracja "dużych" zaangażowań	X	0,00	0,00
koncentracji w sektor gospodarki	X	0,00	0,00
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	X	0,00	0,00
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	X	0,00	0,00
koncentracji geograficznej	X	0,00	0,00
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	X	802,53	802,53
Ryzyko płynności	X	0,00	0,00
Ryzyko kapitałowe, z tego:	X	0,00	0,00
ryzyko koncentracji funduszu udziałowego	X	0,00	0,00
ryzyko koncentracji „dużych” udziałów	X	0,00	0,00
Ryzyko biznesowe	X	0,00	0,00
Ryzyko modeli	X	0,00	0,00
Pozostałe ryzyka, z tego:	X	0,00	0,00
Ryzyko utraty reputacji	X	0,00	0,00
Ryzyko transferowe	X	0,00	0,00
Ryzyko rezydualne	X	0,00	0,00
Wymóg kapitałowy RAZEM	5 757,64	802,53	6 560,17
Fundusze własne	11 067,77		
Współczynnik wypłacalności [%]	15,38%		
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności [%]	13,50%		

6. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE - nie dotyczy

7. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia - 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112

L.p.	Klasa ekspozycji	Wymóg kapitałowy (w tys. zł)
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	304,77
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2,51
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-
6.	Ekspozycje wobec instytucji	-
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	184,44
8.	Ekspozycje detaliczne	1 787,89
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 669,76
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	57,95
11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-
13.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-
14.	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	118,20
15.	Ekspozycje kapitałowe	75,78
16.	Inne pozycje	523,19
	Razem	4 724,49

8. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. -ryzyko walutowe	nie dotyczy

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta - art. 439

Nie dotyczy Banku.

VII. Bufory kapitałowe - art. 440

Nie dotyczy Banku.

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441

Nie dotyczy Banku.

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego - art. 442

1. Należności zagrożone (z rozpoznaną utratą wartości) to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii podwyższonego ryzyka: poniżej standardu, wątpliwe i stracone, o których mowa w przepisach dotyczących zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Definicja ta stosowana była dla celów rachunkowości.
2. Bank stosował definicje należności przeterminowanych i zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2008 r. Nr 235 poz.1589 z późniejszymi zmianami).
3. Bank tworzył rezerwy celowe na ekspozycje kredytowe, które zaliczał w ciężar kosztów. Przy ustalaniu skali ryzyka obciążającego ekspozycje kredytowe Bank wykorzystywał dwa niezależne kryteria:
 - 1) terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
 - 2) sytuację ekonomiczno - finansową dłużnika.

Wymagany poziom rezerw celowych na ekspozycje kredytowe wynikające z tytułu pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowane do kategorii „normalne” oraz na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” Bank pomniejszał (każdą kategorię osobno) obligatoryjnie o kwotę równą 25% rezerwy na ryzyko ogólne, utworzonej zgodnie z art.130 ustawy Prawo Bankowe.

Rezerwy celowe na ryzyko kredytowe, związane z ekspozycjami kredytowymi stanowiącymi należności z tytułu kredytów i pożyczek detalicznych, zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” Bank tworzył w wysokości co najmniej 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych.

Na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz grupy „zagrożonych” Bank tworzył na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, rezerwy celowe w wysokości minimalnej określonej w Rozporządzeniu:

- 1) 1,5% podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 2) 20% podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 3) 50% podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 4) 100% podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „stracone”.

Decyzje o tworzeniu rezerw na inne aktywa i zobowiązania pozabilansowe w poszczególnych sytuacjach podejmował Zarząd Banku na wniosek Inspektora Kredytowego, zgodnie ze schematem kompetencji decyzyjnych.

4. W celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w Banku obowiązywała „Instrukcja monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Legionowie”.
5. Bank nie stosował Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w związku z czym nie wyznaczał całkowitej kwoty ekspozycji po rozliczeniu równoważących się

transakcji i bez uwzględniania skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, ani średniej kwoty ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji.

6. Z uwagi na charakter prowadzonej działalności, tj. wyłącznie na terenie kraju (lokalnie), rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary nie występował (brak ekspozycji poza granicami Polski).
7. Bank nie stosował Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w związku z czym nie stosował podziału na istotne branże i typy kontrahenta.
8. Bank nie wyznaczał kwot ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych w podziale na obszary geograficzne, z uwagi na brak ekspozycji poza granicami Polski.
9. Uzgodnienie zmian korekt o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości.
Korekty wartości z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek oraz innych należności Banku obejmowały wartości utworzonych rezerw celowych oraz nierozliczone prowizje (ESP).
10. Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego - *łącznie wartość ekspozycji przed ograniczeniem ryzyka kredytowego obliczona do celu wyznaczenia wymogu kapitałowego*, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji - *kwota ekspozycji oraz średnia kwota ekspozycji (średnia arytmetyczna liczona na stanach kwartalnych w 2016 roku) w ujawnianym roku w podziale na kategorie wg metody standardowej obliczania wymogu na ryzyko kredytowe*:

L.p.	Klasa ekspozycji	Kwota ekspozycji po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Średnia kwota ekspozycji
		w tys.zł	
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	11 501,93	11 617,40
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	19 047,81	15 098,71
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	61,14	106,27
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
6.	Ekspozycje wobec instytucji	101 366,71	89 473,21
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 025,96	3 288,89
8.	Ekspozycje detaliczne	29 798,22	25 904,71
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	27 394,73	31 451,58
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	724,43	1 038,61
11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
13.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
14.	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	1 477,54	1 477,02
15.	Ekspozycje kapitałowe	947,22	759,72
16.	Inne pozycje	11 604,24	11 884,50
Razem		206 949,95	192 100,62

11. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach - nie dotyczy.

Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski. Bank prowadzi działalność na obszarze, który wykazuje się znaczną jednorodnością. Z uwagi na to nie zdefiniowano podziału geograficznego.

12. Strukturę ekspozycji kredytowych według typu kontrahenta w podziale na klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w tys. zł.
Sektor niefinansowy		
1.	<i>Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie</i>	14 080
	Należności normalne	12 147
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	1 933
2.	<i>Przedsiębiorcy indywidualni</i>	17 220
	Należności normalne	11 813
	Należności pod obserwacją	149
	Należności zagrożone	5 258
3.	<i>Osoby prywatne</i>	31 475
	Należności normalne	27 766
	Należności pod obserwacją	2 036
	Należności zagrożone	1 673
4.	<i>Rolnicy indywidualni</i>	1 415
	Należności normalne	1 015
	Należności pod obserwacją	287
	Należności zagrożone	113
5.	<i>Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych</i>	60
	Należności normalne	60
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	-
Sektor budżetowy		
6.	<i>Instytucje samorządowe</i>	15 300
	Należności normalne	15 300
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	-
	Razem	79 550

13. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach - zapadalność wg kategorii ekspozycji w metodzie standardowej, ewentualnie wyszczególnienie istotnych klas klientów w kategorii:

Klasy należności	a'vista	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat	Razem
Sektor niefinansowy											
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	5 679	853	303	400	564	920	2 588	1 983	790	-	14 080
Ekspozycje wobec gospodarstw domowych	4 878	3 235	1 172	1 698	2 373	3 870	9 247	10 563	11 049	2 025	50 110
Ekspozycje wobec instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	-	4	9	9	15	23	-	-	-	-	60
Sektor budżetowy											
Ekspozycje wobec instytucji samorządowych	-	5	426	275	622	2 154	6 211	4 459	1 148	-	15 300
RAZEM	10 557	4 097	1 910	2 382	3 574	6 967	18 046	17 005	12 987	2 025	79 550

14. Struktura ekspozycji zagrożonych w rozbiściu na typ kontrahentów, salda rezerw celowych według stanu na 31.12.2016 roku oraz odpisy na rezerwy celowe dokonane w 2016 roku:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w tys.zł.
<i>Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie</i>		
	Należności zagrożone, w tym:	1 933
	Należności poniżej standardu	-
	Należności wątpliwe	-
	Należności stracone	1 933
	Rezerwy celowe, w tym na:	1 933
	należności poniżej standardu	-
	należności wątpliwe	-
	należności stracone	1 933
	Odpisy na rezerwy celowe na należności zagrożone w 2016 r.	142
<i>Przedsiębiorcy indywidualni</i>		
	Należności zagrożone, w tym:	5 258
	Należności poniżej standardu	4 627
	Należności wątpliwe	-
	Należności stracone	631
	Rezerwy celowe, w tym na:	325
	należności poniżej standardu	-
	należności wątpliwe	-
	należności stracone	325
	Odpisy na rezerwy celowe na należności zagrożone w 2016 r.	281
<i>Osoby prywatne</i>		
	Należności zagrożone, w tym:	1 673
	Należności poniżej standardu	-
	Należności wątpliwe	-
	Należności stracone	1 673
	Rezerwy celowe, w tym na:	1 614
	należności poniżej standardu	-
	należności wątpliwe	-
	należności stracone	1 614
	Odpisy na rezerwy celowe na należności zagrożone w 2016 r.	436
<i>Rolnicy</i>		
	Należności zagrożone, w tym:	113
	Należności poniżej standardu	-
	Należności wątpliwe	113
	Należności stracone	-
	Rezerwy celowe, w tym na:	55
	należności poniżej standardu	-
	należności wątpliwe	55
	należności stracone	-
	Odpisy na rezerwy celowe na należności zagrożone w 2016 r.	1
<i>Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych</i>		
	Należności zagrożone, w tym:	-
	Należności poniżej standardu	-
	Należności wątpliwe	-
	Należności stracone	-
	Rezerwy celowe, w tym na:	-
	należności poniżej standardu	-
	należności wątpliwe	-
	należności stracone	-
	Odpisy na rezerwy celowe na należności zagrożone w 2016 r.	-

15. Zmianę stanu rezerw celowych ekspozycji zagrożonych przedstawia poniższe zestawienie.

Kategorie należności	Stan na 31.12.2015 r.	Zwiększenie rezerw	Inne korekty	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2016 r.
Należności poniżej standardu					
<i>- sektor niefinansowy, w tym:</i>	43	43	- 3*	83	-
<i>przedsiębiorcy indywidualni</i>	42	43	- 3	82	-
<i>osoby prywatne</i>	1	-	-	1	-
<i>rolnicy</i>	-	-	-	-	-
Należności wątpliwe					
<i>- sektor niefinansowy, w tym:</i>	114	12	-23**	48	55
<i>przedsiębiorcy indywidualni</i>	-	11	1	12	-
<i>osoby prywatne</i>	-	-	-	-	-
<i>rolnicy</i>	114	1	-24	36	55
Należności stracone					
<i>- sektor niefinansowy, w tym :</i>	3 635	786	- 17***	532	3 872
<i>przedsiębiorstwa i spółki prywatne</i>	2 041	142	-	250	1 933
<i>przedsiębiorcy indywidualni</i>	291	225	- 15	176	325
<i>osoby prywatne</i>	1 303	419	- 2	106	1 614
<i>rolnicy</i>	-	-	-	-	-
<i>instytucje niekomercyjne</i>	-	-	-	-	-
RAZEM	3 792	841	-43	663	3 927

* kredyty przekwalifikowane do kategorii pod obserwacją(rezerwa na 31.12.2015r. w kategorii poniżej standardu)

** kredyty przekwalifikowane do kategorii stracone(rezerwa na 31.12.2015r. w kategorii wątpliwe) oraz kredyty przeniesione do kategorii wątpliwe (rezerwa na 31.12.2015r. w kategorii pod obserwacją).

*** kredyty przekwalifikowane do kategorii stracone (rezerwa na 31.12.2015r. w kategorii wątpliwe) oraz kredyty przeniesione do ewidencji pozabilansowej.

X. Aktywa wolne od obciążeń - art. 443

- Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).
- Nie dotyczy Banku.

XI. Korzystanie z ECAI - art. 444

Nie dotyczy, Bank nie korzysta z ratingów.

XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe - art. 445

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. - ryzyko walutowe	nie dotyczy

XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne- art. 446

Celem nadrzędnym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

Cele szczegółowe to zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego bank na wszystkich szczeblach zarządzania, minimalizowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego, w tym nieprzekraczanie tolerancji na ryzyko ustalonej w Strategii w postaci odpowiednich limitów dotyczących strat operacyjnych, wdrożenie i systematyczna weryfikacji procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wyniki Banku, zapobieganie powstawania zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku, zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.

W zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności zarządzanie ukierunkowane jest na stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia, a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego.

1. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2016 wynosi 1 033,2 tys. zł.
2. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2016 roku podane są w poniższej tabeli :

L.p.	Kwartaly	Ilość zdarzeń	Straty rzeczywiste	Straty potencjalne
1.	01.01.2016-31.03.2016	8	12,15	1,17
2	01.04.2016-30.06.2016	7	3,14	66,52
3.	01.07.2016-30.09.2016	12	4,58	12,75
4.	01.10.2016-31.12.2016	18	0,10	14,47
	Suma	45	19,97	94,91

Ogółem straty potencjalne w roku 2016 wyniosły 94,91 tys. zł. zaś straty rzeczywiste 19,97 tys. zł.

3. W ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank wprowadził limity tolerancji (apetyt na ryzyko operacyjne). Wartości tych limitów informują, że narażenie Banku na ryzyko operacyjne w tych obszarach jest niewielkie, co przedstawia poniżej tabela:

Wyszczególnienie	31.03.2016	30.06.2016	30.09.2016	31.12.2016
Alokacja kapitału z tytułu ryzyka operacyjnego	1 033,15	1 033,15	1 033,15	1 033,15
Limit straty rzeczywistej (wynoszący 10% kwoty wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego)	103,32	103,32	103,32	103,32
Limit straty potencjalnej (wynoszący 20% kwoty wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego)	206,63	206,63	206,63	206,63
Wynik straty rzeczywistej	12,15	3,14	4,58	0,10
Wynik straty potencjalnej	1,17	66,52	12,75	14,47
Wynik limitu alokacji kapitału na ryzyko operacyjne (limit 12,0)	9,25	9,29	9,32	9,33
Wykorzystanie limitu straty rzeczywistej w (%)	11,76	3,04	4,44	0,1
Wykorzystanie limitu straty potencjalnej w (%)	0,56	32,19	6,17	7,00

4. Wykorzystanie limitu straty rzeczywistej i potencjalnej na przestrzeni badanego okresu jest niewielkie. W 2016 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, stanowiących zagrożenie dla funkcjonowania Banku.
5. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym.
- W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników. W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego Bank tworzy plany awaryjne i plany zachowania ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych.

XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym - art. 447

Według stanu na 31.12.2016 r. Bank posiadał następujące ekspozycje kapitałowe w portfelu bankowym:

- akcje w instytucjach finansowych,
- dłużne papiery wartościowe,
- obligacje,
- certyfikaty inwestycyjne.

Akcje w instytucjach finansowych wyceniane są według ceny nabycia, natomiast aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności i dostępne do sprzedaży wyceniane są według wartości nominalnej wraz z odsetkami.

Zestawienie ekspozycji kapitałowych według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa (tys.zł.)	Wartość nominalna (tys.zł.)
1.	Obligacje skarbowe	11 497	11 000
2.	Obligacje podmiotów niefinansowych	-	-
3.	Obligacje podmiotów finansowych	665	600
4.	Bankowe papiery wartościowe	-	-
5.	Akcje w instytucjach finansowych	947	947
6.	Obligacje komunalne	2 322	2 320
7.	Certyfikaty inwestycyjne	1 478	1 493
	RAZEM	15 962	16 360

XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym - art. 448

Celem strategicznym Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych; ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego,
- 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym oraz ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy,
- 4) Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach i strukturze aktywów i pasywów

przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach czasowych oraz niekorzystnymi i trudnymi do przewidzenia zmianami rynkowych stóp procentowych.

Bank dążyć będzie do kształtowania struktury aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w taki sposób, by uzyskać optymalne efekty w zakresie poziomu wyniku odsetkowego, przy zakładanych zmianach rynkowych stóp procentowych; jednocześnie zachowany będzie warunek bezpieczeństwa wyniku odsetkowego przy nieoczekiwanej zmianie tych stóp w kierunku przeciwnym od zakładanego.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się z częstotliwością miesięczną.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter skonsolidowany - oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz całościowy -uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych. Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania),
- 2) ryzyko bazowe,

Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych, w największym stopniu wpływa na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) wyliczaniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych.

Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi w poszczególnych przedziałach czasowych, uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.

Analiza luki jest miernikiem statycznym, odzwierciedlającym m.in. poniższe założenia:

- 1) struktura bilansu, pozycji pozabilansowych oraz terminów przeszacowania zaobserwowana na datę analizy nie zmieni się w przyszłości,
- 2) założona zmiana stóp procentowych nie zostanie zniwelowana w przyszłości zmianą w odwrotnym kierunku,
- 3) przy badaniu wpływu niedopasowania w terminach przeszacowania (ryzyko przeszacowania) na wynik odsetkowy, stopy procentowe wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych zmieniają się o taką samą skalę punktów procentowych,
- 4) przy badaniu wpływu na wynik odsetkowy dodatkowo ryzyka bazowego, przyjmuje się założenie, że stopy procentowe poszczególnych grup aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych zmieniają się o zróżnicowaną skalę punktów procentowych,

zgodnie z charakterystyką oprocentowania poszczególnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Dopuszczalny poziom ryzyka w Banku wyrażony może być za pomocą stopnia narażenia wyniku finansowego oraz funduszy własnych Banku na to ryzyko (objęty systemem limitów narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej). Pośrednio wielkość ryzyka znajduje swoje odzwierciedlenie w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą i Zarząd planowanym współczynniku adekwatności kapitałowej, zwrocie na aktywach (ROA), zwrocie na kapitale (ROE) oraz kluczowych zasadach polityki Banku (np. co do dopuszczalnych rodzajów inwestycji i produktów, maksymalnego dopuszczalnego okresu przeszacowania pozycji, maksymalnego dopuszczalnego okresu zapadalności / wymagalności pozycji bilansu).

Bank wyznacza limit dla zmian wyniku odsetkowego będącego skutkiem występującego w Banku niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych oraz na skutek występującego w Banku ryzyka bazowego w okresie 12 m-cy od daty analizy. Limit ten wyznaczany jest jako iloczyn wielkości luki w danym przedziale przeszacowania oraz założonej skali zmian stóp procentowych, z jednoczesnym uwzględnieniem czasu trwania danej luki. Suma zmian w wyniku odsetkowym w poszczególnych przedziałach do 12 miesięcy stanowi zmianę wyniku odsetkowego w skali 12 m-cy.

Limit zmian w wyniku odsetkowym określa maksymalną, dopuszczalną zmianę tego wyniku w skali 12 miesięcy spowodowaną zmianą wszystkich stóp procentowych o dwa punkty procentowe - test warunków skrajnych (stress test); w obliczeniach zakłada się:

- 1) ograniczoną możliwość zmian stóp procentowych, wynikającą z niższego poziomu stóp procentowych poszczególnych pozycji aktywów i pasywów, niż zakładana skala zmian stóp procentowych (2 pp.),
- 2) zmianę oprocentowania poszczególnych aktywów, pasywów uzależnionych od stawek referencyjnych z uwzględnieniem wskaźnika zmian w stosunku do stopy referencyjnej (elastyczność zmian oprocentowania pozycji Banku w stosunku do zmian stawki bazowej),
- 3) niejednakową zmianę poziomu poszczególnych stóp referencyjnych, wynikającą z analizy korelacji pomiędzy stopami rynkowymi a stopą redyskonta weksli NBP za okres 24 miesięcy.

Symulacja zmiany wyniku na dzień 31.12.2016 wykazała:

Uwzględniając ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych, potencjalne zmiany dochodu odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych są następujące:

- 1) przy spadku stóp procentowych o 1 p.p. prognozowany wynik odsetkowy Banku w najbliższych 12 miesiącach, wyliczony na podstawie rzeczywistego na dzień analizy stanu aktywów i pasywów oprocentowanych, zmniejszyłby się o 491,0 tys. zł, tj. o 11,2% potencjalnego dochodu odsetkowego, który Bank by uzyskał, gdyby stopy procentowe zostały na niezmiennym poziomie- przy ustalonym w Banku limicie na poziomie 16,0% - jest to efekt dodatniej luki,
- 2) przy założeniu spadku stóp procentowych o 2 p.p. (stress test), prognozowany wynik odsetkowy Banku w najbliższych 12 miesiącach, wyliczony na podstawie rzeczywistego na dzień analizy stanu aktywów i pasywów oprocentowanych, zmniejszyłby się o 1 438,0 tys. zł, tj. o 13,0% funduszy własnych (11 068,0 tys. zł.), przy ustalonym w Banku limicie zmiany wyniku odsetkowego na poziomie 17,0% sumy funduszy własnych .

3) W celu dodatkowego przeanalizowania ryzyka stopy procentowej ustalono hipotetyczne scenariusze, które pomogą ocenić wpływ tych ryzyk na zmianę dochodu odsetkowego Banku:

- przy założeniu spadku stóp procentowych o 0,25 p.p. od dnia 01.01.2017 r. prognozowany wynik odsetkowy w okresie najbliższych 12 miesięcy zwiększyłby się o 18,5 tys. zł (0,4%),
- przy założeniu spadku stóp procentowych od dnia 01.01.2017 r. – o 0,25 p.p., od dnia 01.02.2017 r. – o dalsze 0,25 p.p. i od dnia 01.03.2017 r. – o następne 0,25 p.p. prognozowany wynik odsetkowy w okresie najbliższych 12 miesięcy zwiększyłby się o 35,2 tys. zł (0,8%).

Biorąc pod uwagę powyższe wielkości, poziom ryzyka stopy procentowej z tytułu niedopasowania w przedziałach przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie jest niski, a wszystkie zmiany wyniku odsetkowego Banku mieszczą się w wyznaczonych limitach.

XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne - art. 449

Nie dotyczy Banku.

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń - art. 450

1. Polityka wynagrodzeń (w 2016 roku obowiązywała Polityka zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze, zgodna z Uchwałą KNF nr 258/2011) przygotowywana jest przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń w 2016 roku jeden raz. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń, ustalając politykę w zakresie wynagrodzeń Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego.
2. W rozumieniu uchwały KNF do stanowisk kierowniczych Bank zaliczył tylko Członków Zarządu, ponieważ ich działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
3. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje wynagrodzenie stałe – zasadnicze i wynagrodzenie zmienne - roczną premię uznaniową, której wysokość określa Rada Nadzorcza, stosując następujące zasady określone w Polityce zmiennych składników wynagradzania:
 - dokonuje oceny efektów pracy Członków Zarządu pod kątem wypłaty rocznej premii uznaniowej,
 - ocena efektów pracy odbywa się corocznie, po zakończeniu roku obrachunkowego i obejmuje 3 lata, tj. rok miniony oraz 2 poprzednie lata, z zastrzeżeniem iż po raz pierwszy oceną objęty jest rok 2012, w kolejnych latach dodawany jest kolejny rok, aż do uzyskania trzyletniego okresu oceny,
 - ocena efektów pracy obejmuje wyniki finansowe Banku, a w szczególności zysk

netto, który ma zapewnić realny przyrost funduszy własnych Banku oraz budowę bezpiecznej bazy kapitałowej,

- ocenie podlega stopień wykonania wyników finansowych Banku w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie.
4. Wysokość premii uzależniona jest od średniego wykonania planowanego zysku netto za lata podlegające ocenie i wynosi nie więcej niż 100% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska kierownicze, gdy średnie wykonanie planowanego zysku netto za lata podlegające ocenie wynosi od 90% do 100%.
 5. Łączna kwota wypłacanej członkom Zarządu premii uznaniowej za dany rok nie może przekroczyć wraz z narzutami 20 % wyniku finansowego netto Banku za dany rok.
 6. Jeżeli wysokość rocznej premii uznaniowej przekracza 2% funduszy własnych Banku to 40% premii jest wypłacane po upływie trzech lat w rozłożeniu na dwa lata.
 7. Bank może wstrzymać wypłatę zmiennych składników wynagradzania w przypadku istotnego pogorszenia się sytuacji Banku, tj. w przypadku, gdy wypłacona premia spowodowałaby spadek planowanego na dany rok wyniku finansowego netto Banku o 20%.
 8. Bank nie stosuje polityki odraczania płatności i wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
 9. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia za 2016 rok, z podziałem na obszary działalności Banku:

Obszar działania	Ilość osób	Zarząd Banku
Zarządzanie bankiem	3	444,00 tys. zł. (brutto)

10. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń kadry kierowniczej (Zarząd Banku), której działania mają istotny wpływ na profil ryzyka (za 2016 rok):

	Zarząd Banku (3 osoby)
Wynagrodzenie stałe	444,00 tys. zł. (brutto)
Wynagrodzenie zmienne	-
Liczba osób uzyskujących odprawy	-
Wartość odpraw	-
Najwyższa wypłata odprawy	-

11. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrotowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR - w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR - Nie dotyczy Banku.

XVIII. Dźwignia finansowa - art. 451

1. Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.
2. Wskaźnik dźwigni wyliczany jest w okresach kwartalnych i stanowi wartość procentową kapitału Tier I do całkowitej kwoty ekspozycji.
3. Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej według stanu na 31.12.2015r, zawiera poniższa tabela:

	Wskaźnik dźwigni
Wartość procentowa Tier I/ Całkowita kwota ekspozycji	5,21%

XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego - art. 452

Nie dotyczy

XX. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego - art. 453

1. Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.
2. Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi.
W ramach procedur regulujących kwestie Bank wprowadził „Instrukcję ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych” oraz „Instrukcję monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych”. Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu należności Banku z tytułu udzielonego kredytu, pożyczki itp. wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania przez dłużnika innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.

Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:

- 1) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą, w tym:
 - a) ryzyko branży,
 - b) sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy,
 - c) status prawny wnioskodawcy,

- d) przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował,
- e) rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres kredytowania cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w tym:
 - realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z ustanowionego zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia,
 - płynność zabezpieczenia,
 - istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby trzeciej zobowiązującej się do zaspokojenia roszczeń Banku za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych,
 - możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie,
 - możliwość uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych efektu redukcji ryzyka kredytowego w wyniku przyjętych zabezpieczeń, spełniających kryteria określone w obowiązujących w Banku regulacjach.

2) przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia, który obejmuje:

- a) należności podatkowe, w tym podatek od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowe,
 - b) opłaty notarialne,
 - c) opłaty sądowe,
 - d) opłaty o charakterze cywilnoprawnym.
- 3) przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych;
- 4) zasady stosowania odpowiednich form zabezpieczeń określone w odrębnych uregulowaniach wewnętrznych Banku,
- 5) rodzaj i przedmiot zabezpieczenia, stopień dywersyfikacji zabezpieczeń,
- 6) kolejność zaspokajania się z zabezpieczeń,
- 7) stopień zużycia technicznego przedmiotu zabezpieczenia,
- 8) forma własności zabezpieczenia,
- 9) w zakresie finansowania rynku nieruchomości:
- rynek nieruchomości, płynność rynku, możliwy czas zbycia danego rodzaju nieruchomości,

- zmienność cen na rynku nieruchomości, ocena możliwości zbycia nieruchomości bez nadmiernego obniżenia jego wartości,
- w przypadku ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomości mieszkalnej, analiza przepisów prawa eksmisyjnego,
- 10) strukturę finansowania (udział własny),
- 11) zgodność z Polityką kredytową Banku.

3. Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez daną instytucję .

Bank przyjmuje w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- 1) weksel in blanco;
 - 2) kaucja pieniężna;
 - 3) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
 - 4) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
 - 5) poręczenie cywilne;
 - 6) poręczenie weksłowe;
 - 7) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
 - 8) cesja praw z umów ubezpieczenia;
 - 9) przeniesienie prawa własności (przewłaszczenie) na zabezpieczenie co do gatunku;
 - 10) przeniesienie prawa własności (przewłaszczenie) na zabezpieczenie co do tożsamości;
 - 11) zastaw rejestrowy;
 - 12) hipoteka umowna;
 - 13) hipoteka przymusowa;
 - 14) oświadczenie o poddaniu się egzekucji;
 - 15) przystąpienie do długu;
 - 16) przejęcie długu;
 - 17) ubezpieczenie kredytu;
 - 18) gwarancja Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach portfelowej linii gwarancyjnej DE MINIMIS, której zasady udzielania zawierają odrębne przepisy dotyczące udzielania kredytów zabezpieczonych ww. gwarancjami.
4. Przyjmuje się wyłącznie zabezpieczenia, których termin rozliczenia względem zabezpieczanej ekspozycji jest taki sam lub dłuższy niż termin tej ekspozycji.
5. Podstawowy podział zabezpieczeń dokonywany jest w oparciu o kryterium zakresu odpowiedzialności dłużnika:
- 1) zabezpieczenia osobiste (nierzeczywiste), które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby trzeciej, dającej zabezpieczenie, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (np. poręczenie według prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie weksłowe, przystąpienie do długu);

- 2) zabezpieczenia rzeczowe (rzeczywiste), które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, ale dają wierzycielowi pierwszeństwo zaspokojenia z obciążonej rzeczy przed wierzycielami osobistymi dłużnika (np. kaucja, zastaw rejestrowy i zwykły, przewłaszczenie, hipoteka).
6. Podstawowymi formami zabezpieczenia, ustanawianymi obowiązkowo w Banku są:
- 1) weksel własny in blanco z deklaracją wekslową;
 - 2) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym w Banku, gdy dłużnik posiada rachunek bankowy, o ile nie narusza to zawartych wcześniej przez dłużnika umów.
7. Bank podejmuje negocjacje z wnioskodawcą w celu ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń w formie:
- 1) poręczenia cywilnego lub wekslowego podmiotów powiązanych z dłużnikiem kapitałowo lub organizacyjnie;
 - 2) pełnomocnictw do dysponowania rachunkiem bankowym w innych bankach, gdy dłużnik posiada w tych bankach rachunek bankowy.
8. Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych
9. Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego - *informacje dotyczące ryzyka koncentracji w pojedynczym instrumencie zabezpieczającym*
- Bank stosuje limity zaangażowań w wysokościach i względem następujących rodzajów zabezpieczeń:

<i>Limit łącznego zaangażowania w jeden rodzaj zabezpieczenia</i>			
	(%) F-szy wł.	Limit	Zaangażowanie
hipoteka na nieruchomości mieszkalnej i hipoteka na nieruchomości komercyjnej	700%	77 474,4	53 598,7
weksel własny in blanco lub poręczenie wg prawa bankowego	100%	11 067,8	9 653,4
poręczenie wg prawa cywilnego	200%	22 135,5	553,1
Pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem i cesja polisy	100%	11 067,8	1 016,2

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Nie dotyczy Banku.

XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Nie dotyczy Banku.

Załącznik nr 1

Istota i cel zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Legionowie generuje ryzyko. Bank, działając w interesie swoich członków, prowadzi działalność bankową na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną. Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe, zawierające w sobie ryzyko koncentracji zaangażowań oraz ryzyko pojedynczej transakcji (kontrahenta). Jednocześnie Bank identyfikuje w swojej działalności również inne rodzaje ryzyka takie jak:

- 1) ryzyko biznesowe,
- 2) ryzyko rynkowe (obejmujące ryzyko walutowe),
- 3) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 4) ryzyko operacyjne, zawierające w sobie ryzyko systemów informatycznych oraz ryzyko braku zgodności,
- 5) ryzyko płynności,
- 6) inne ryzyka uznane przez Bank za istotne, zgodnie z „Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Legionowie”.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki oraz monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Organizacja zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza Banku,
- 2) Zarząd Banku,
- 3) Komitet Kredytowy,
- 4) Komórka monitorująca ryzyko,
- 5) Audyt wewnętrzny - funkcję audytu wewnętrznego - sprawuje System Ochrony Zrzeszenia BPS.
- 6) Pozostali pracownicy Banku.

1. Rada Nadzorcza:

Dokonyuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).

2. Zarząd Banku:

Odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne - dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

3. Komitet Kredytowy:

Uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”.

4. Komórka monitorująca ryzyko :

Zespół ds. analiz i zarządzania ryzykami monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami, przeprowadzanie testów warunków skrajnych i szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

5. Komórka audytu wewnętrznego :

Audyt wewnętrzny w Banku wykonywany jest przez System Ochrony Zrzeszenia BPS, zgodnie z Regulaminem Audytu Wewnętrznego w Systemie Ochrony i innych odpowiednich regulacjach Systemu Ochrony. Ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykami oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. W ramach dokonywania audytu wewnętrznego, kontrolowana jest działalność Banku jako całości, z częstotliwością zależną od zidentyfikowanych obszarów ryzyka i poziomu istotności ryzyka.

6. Pozostali pracownicy Banku :

Mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje Strategia oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne. Istotność poszczególnych ryzyk Bank określa na podstawie procedury zawartej w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Legionowie”.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

1. Gromadzenie informacji.
2. Identyfikację i ocenę ryzyka.
3. Limitowanie ryzyka.
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka.
5. Raportowanie.
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Bieżące zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku polega na:

1. Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
2. Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
3. Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
4. Ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

W bieżącym zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, z wykorzystaniem technik testowania warunków skrajnych. Stosowane są też techniki testowania warunków skrajnych w zakresie objętym regulacjami wewnętrznymi Banku, m.in. dotyczy to bieżącego pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, jak również planowania i ustalania wymogów kapitałowych w ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego. Na podstawie wyników testów sporządzane są analizy dotyczące wpływu danego rodzaju ryzyka w sytuacji skrajnej na sytuację Banku. Wybór konkretnych technik ograniczania ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, toteż Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie organizacji, automatyzacji i dokumentowania procesów zarządzania ryzykiem w Banku.

Zasady ustalania wewnętrznych limitów poszczególnych rodzajów ryzyka

W Banku obowiązują wewnętrzne limity ostrożnościowe, dostosowane do skali, profilu i złożoności działalności Banku. Ustalanie i okresowa weryfikacja wewnętrznych limitów ma na celu dywersyfikację ryzyka w Banku. Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość ustala Zarząd w odrębnych procedurach. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu na ryzyko), określonego w założeniach do Strategii oraz w planie ekonomiczno-finansowym. Podstawowe wskaźniki wyznaczające ogólny poziom ryzyka Banku to:

- a) współczynnik wypłacalności,
- b) wskaźnik jakości kredytów,
- c) wysokość utworzonych rezerw,
- d) wynik finansowy Banku,
- e) marża odsetkowa,
- f) nadzorcze miary płynności,
- g) wysokość funduszy własnych,
- h) inne, ujęte w planie ekonomiczno – finansowym.

Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez Komórkę monitorującą ryzyko. Zarząd w wewnętrznych regulacjach określa sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych. Zarząd określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia i wyeliminowanie tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości. Zarząd wyznacza komórki odpowiedzialne za realizację ww. działań. Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza Komórka monitorująca ryzyko. Z przeprowadzonych działań Komórka monitorująca ryzyko sporządza raport.

Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Bank wyznacza zadania priorytetowe w celu realizacji celów strategicznych (polityk długoterminowych) w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz określonych w planach i politykach celów średnio- i krótko-terminowych. Priorytetowy charakter zadań w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku wynika z konieczności dostosowania wewnętrznych procedur oraz organizacji zarządzania Bankiem do zmieniających się regulacji zewnętrznych.

Priorytetowe zadania związane z weryfikacją regulacji wewnętrznych obejmują:

1. Określenie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku,
2. Określenie limitów alokacji kapitału wewnętrznego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,

3. Podział zadań i odpowiedzialności w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zapewniający niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której to ryzyko wynika,
4. Dostosowanie struktury organizacyjnej do wielkości i profilu prowadzonej działalności,
5. Aktualizacja pisemnych polityk oraz procedur w zakresie systemu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
6. Stała aktualizacja systemu informacji zarządczej, ze szczególnym uwzględnieniem roli Rady Nadzorczej Banku,
7. Doskonalenie systemów informatycznych, w celu ich dostosowania do wymagań nadzorczych,
8. Stałe doskonalenie metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
9. Organizowanie szkoleń dla pracowników i Członków Rady Nadzorczej w zakresie zarządzania ryzykami,
10. Organizacja systemu kontroli funkcjonalnej i audytu.

Za realizację zadań priorytetowych odpowiedzialny jest Zarząd oraz wyznaczone komórki organizacyjne Banku.

Kontrola poszczególnych rodzajów ryzyka

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z „Regulaminem kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Legionowie” i powinny być uwzględnione w planie kontroli wewnętrznej i audytu. Audyt wewnętrzny w Banku wykonywany jest przez System Ochrony Zrzeszenia BPS, zgodnie z Regulaminem Audytu Wewnętrznego w Systemie Ochrony i innych odpowiednich regulacjach Systemu Ochrony. Każdy pracownik Banku ma obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy. Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

System kontroli ryzyka obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka.
2. Zasady strategii/polityki, procedury, instrukcje, metodologie.
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej.
4. Proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami strategii/polityki oraz procedurami.

Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem. Na podstawie sprawozdania z przeprowadzonych kontroli Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

1. Działalność kredytowa to najbardziej dochodowa część działalności Banku jednocześnie obciążona największym ryzykiem. Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie): budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego, podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela, działania organizacyjno-proceduralne. Cele szczegółowe zawarte są w Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.
2. Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie): zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych, podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej, utrzymanie nadzorczych miar płynności. Cele szczegółowe oraz organizacja i zarządzanie płynnością zawarte są w instrukcji „Zasady zarządzania płynnością finansową”. Dodatkowym zabezpieczeniem płynności jest przynależność do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS Bank. W sytuacji niebezpieczeństwa utraty bieżącej płynności lub wypłacalności Bank może uzyskać pomoc finansową z Funduszu Zabezpieczającego w Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. System Ochrony Zrzeszenia poprzez stały monitoring bieżącej sytuacji Banku BPS i zrzeszonych z nim banków spółdzielczych objętych Systemem Ochrony oraz zaplanowane działania prewencyjne, wspomagające, oprócz wsparcia w zakresie płynności i wypłacalności jest w stanie udzielić również niezbędnej pomocy w przypadku ewentualnego wystąpienia sytuacji niestandardowych, co zapewnia poczucie bezpieczeństwa nie tylko dla samego Banku, ale co najważniejsze, również dla klientów.
3. Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.
4. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut. Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe zasady i cele pośrednie: zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko, podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się

z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe, w ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej, poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut), wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku, monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje, pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie.

5. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na sytuację finansową Banku poprzez utrzymanie właściwych relacji przychodów i kosztów odsetkowych w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie): zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania, podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż, codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.
6. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie): określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym; prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (oraz zawartych w nim strat z tytułu ryzyka braku zgodności); opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego; zarządzanie kadrami; określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank; zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne; przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego; Cele szczegółowe zawarte są w „Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym” oraz w „Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Legionowie”, stanowiących uszczegółwienie Strategii.
7. Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Załącznik nr 2

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Legionowie, niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Podpisy Członków Zarządu:

13.07.2017r.	Irena Skoroszewska	PREZES ZARZĄDU <i>Irena Skoroszewska</i>
	Prezes Zarządu	podpis
13.07.2017r.	Adam Mroczek	WICEPREZES ZARZĄDU <i>Adam Mroczek</i>
	Wiceprezes Zarządu ds. finansowo- księgowych	podpis
13.07.2017r.	Aleksandra Zajac	WICEPREZES ZARZĄDU <i>Aleksandra Zajac</i>
	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych	podpis

Załącznik nr 3

Informacja na temat profilu ryzyka

„Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka” określa ogólne zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykami w Banku oraz cele strategiczne w tym zakresie. Natomiast szczegółowe zasady i cele jakie przyjmuje Bank w zarządzaniu ryzykami - oparte o założenia strategiczne - sformułowane zostały w poszczególnych *instrukcjach zarządzania ryzykami*.

Do ryzyk mających istotny wpływ na działalność Banku zalicza się następujące ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji
- 2) ryzyko stopy procentowej
- 3) ryzyko płynności
- 4) ryzyko operacyjne,
- 5) ryzyko braku zgodności.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- 2) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, w tym nowych norm płynnościowych, określonych w Pakiecie CRD IV / CRR,
- 4) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE,
- 5) analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego),
- 6) uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych,
- 7) agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
- 8) raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej,
- 9) audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku.
- 10) wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.

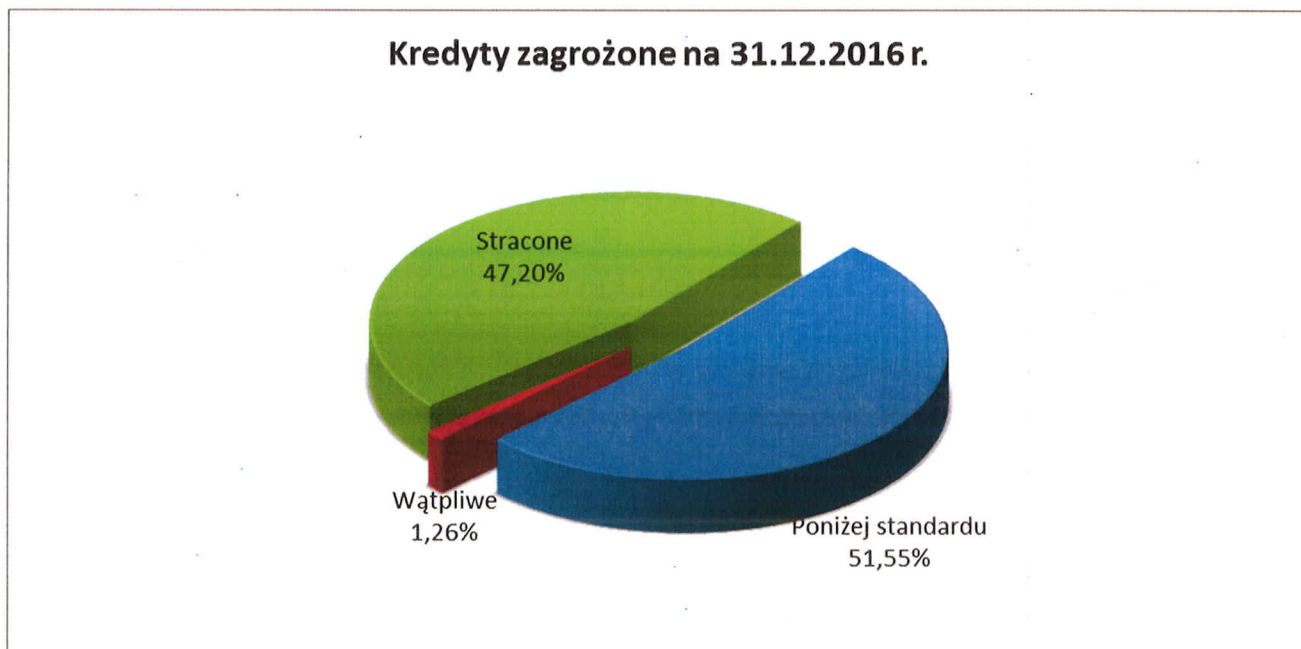
Dla utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie Bank wyznacza limity na poszczególne rodzaje ryzyka. W bieżącym zarządzaniu ryzykiem w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz szacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, z wykorzystaniem technik testowania warunków skrajnych.

Według stanu na koniec grudnia 2016 roku realizacja założeń dotyczących zarządzania w zakresie poszczególnych ryzyk przedstawia się następująco:

1) Ryzyko kredytowe

Głównym źródłem ryzyka kredytowego Banku jest portfel kredytowy, natomiast pozostałe pozycje aktywów ze względu na niskie ryzyko kontrahenta lub niski udział w aktywach nie wpływały istotnie na poziom ryzyka kredytowego. Bank dąży do utrzymywania stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Na koniec grudnia 2016 roku wartość nominalna portfela kredytowego Banku wyniosła 79 549,9 tys. zł., w stosunku do analogicznego okresu 2015 roku nastąpił wzrost obliiga kredytowego o 4 813,1 tys. zł, czyli o 6,4 %. Łączna wartość kredytów zagrożonych na koniec grudnia 2016 r., wyniosła 8 976,98 tys. zł., i była o 1 784,14 tys. zł, czyli o 16,6 % niższa niż na koniec grudnia 2015 roku. W okresie 01.01.2016 – 31.12.2016 r. stan rezerw na należności zagrożone uległ zwiększeniu o 134,99 tys. zł tj. o 3,56 %. Wskaźnik udziału rezerw celowych w kredytach zagrożonych ogółem wyniósł 43,8%.

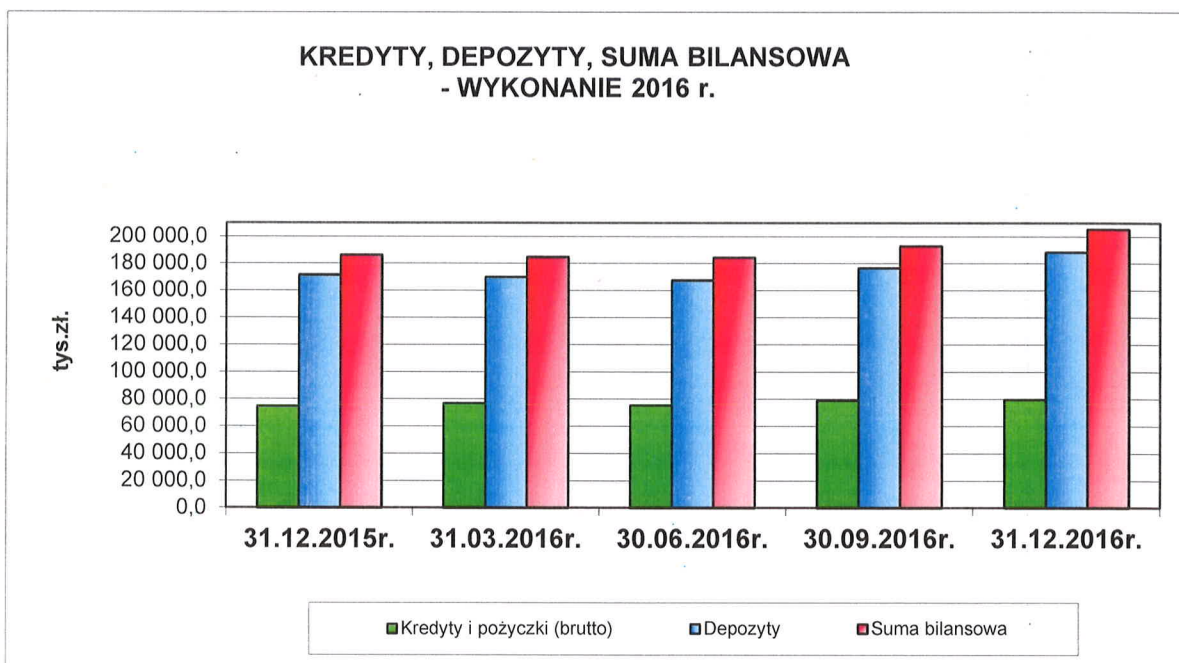
Bank realizował podstawowe cele polityki kredytowej poprzez:

1) **zmniejszanie udziału należności zagrożonych**- wskaźnik jakości kredytów na 31.12.2016r., wynosił 11,3% i zmniejszył się w ciągu roku o 3,1%. zaś koszty tworzenia rezerw odnotowały tendencję wzrostową i w porównaniu do grudnia 2015r. i zwiększyły się o 3,4 p.p.

2) **zmniejszanie wielkości zobowiązań pozabilansowych** - Zobowiązania pozabilansowe zwiększyły się na koniec grudnia 2016 roku, w porównaniu do końca grudnia 2015 roku o 3 375,31 tys. Wykorzystanie kredytów w rachunkach bieżących zwiększyło się (o kwotę 355,25 tys. zł), jednocześnie odnotowano wzrost nieuruchomionych transz kredytowych (o kwotę 3 770,75 tys. zł) i zmniejszenie udzielonych gwarancji (o kwotę 40,20 tys. zł).

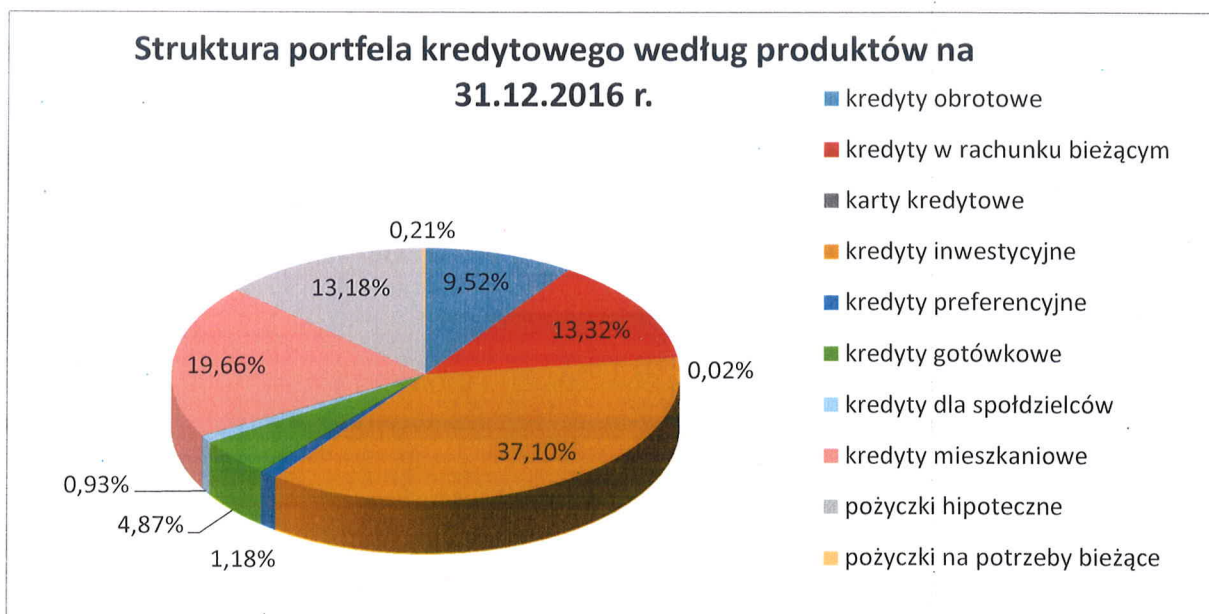
3) **zwiększanie przychodów odsetkowych oraz przychodów z tytułu prowizji** - planowane przychody odsetkowe w 2016 roku zostały zrealizowane w 88,6 %, a przychody z tytułu prowizji w 85,1%. Niższe przychody z tytułu prowizji zostały spowodowane silną konkurencją na lokalnym rynku bankowym, co wymusiło na Banku konieczność zachowania dużej elastyczności w zakresie pobieranych prowizji od kredytów udzielonych.

4) **systematyczny wzrost portfela kredytowego oraz bazy depozytowej** – na przestrzeni minionego roku obligo kredytowe w stosunku do analizowanego okresu roku poprzedniego wzrosło o 6,4%, z 74 736,8 tys. zł do 79 549,9 tys. zł. W tym samym okresie baza depozytowa również wzrosła. Depozyty zwiększyły się w 2016 roku o 9,8 % do 188 297,3 tys. zł. Zestawienie zmian przedstawia wykres:

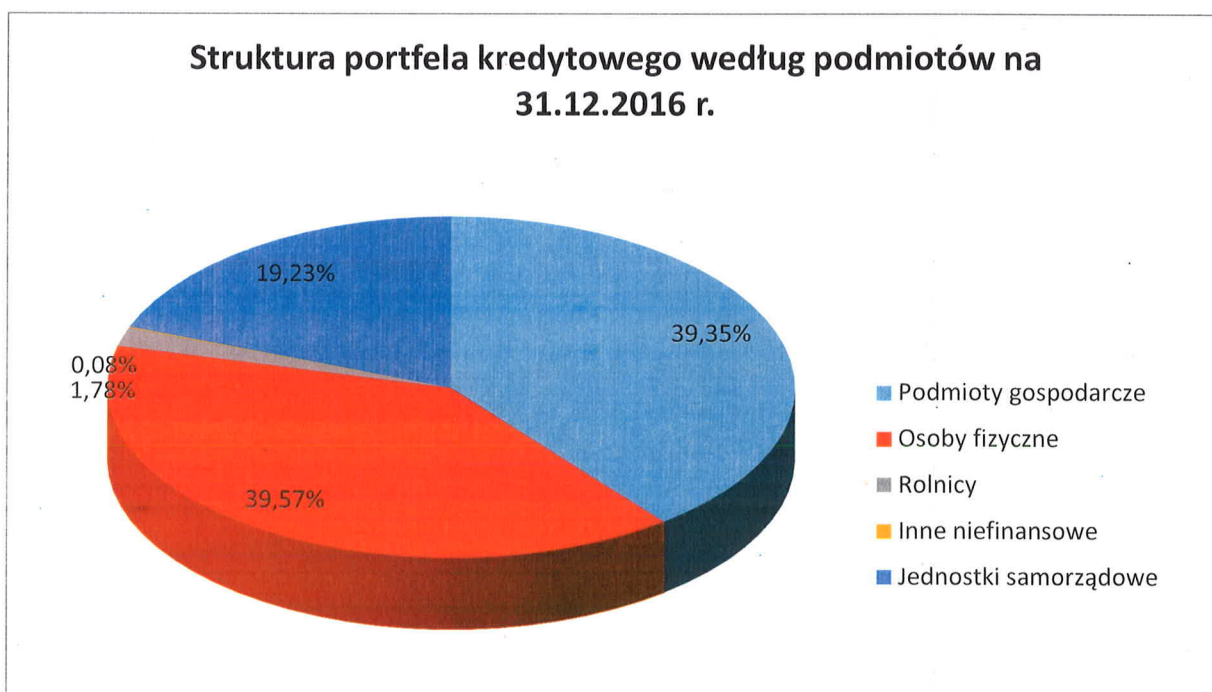

5) **zawiązanie umów konsorcjum bankowych** - w 2016 roku Bank nie zawierał umów w zakresie udzielania kredytów w konsorcjach.

Zaangażowanie poszczególnych rodzajów udzielanych kredytów oraz struktura podmiotowa portfela kredytowego wykazała, że największy udział w portfelu kredytowym mają kredyty inwestycyjne, które stanowią 37,10 % portfela.

Wiodącą grupą kredytobiorców w obliżu kredytowym są osoby fizyczne (39,57%).

Struktura podmiotowo-produktowa zaangażowania kredytowego jest więc zdywersyfikowana, nie ma wyraźnej koncentracji kredytów w ramach jednej grupy kredytobiorców. Nie stwierdzono większych zmian w strukturze produktowo-podmiotowej portfela kredytowego w stosunku do danych na koniec analogicznego okresu roku poprzedniego.

Analiza planu ekonomiczno-finansowego Banku na dzień 31.12.2016r. wykazała iż w 2016 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, Bank kredytował osoby prywatne, podmioty należące do segmentu mikro-, małych- i średnich przedsiębiorców, rolników oraz jednostki samorządu terytorialnego. Na koniec 2016 roku kredyty udzielone podmiotom niefinansowym stanowiły 31,3 % aktywów netto i wynosiły 64 250,3 tys. zł, co oznacza ich wzrost o 2,5 % w stosunku do końca 2015 roku, a w stosunku do planu spadek o 6 559,70 tys. zł tj. 9,3 %.

Najwyższe procentowe wykonanie planu odnotowano w zakresie kredytów gotówkowych (198,8%), co wynikało z wdrożenia nowych produktów pn. „kredyt do wyczerpania zapasów” oraz „wygodny kredyt”, które cieszyły się dużą popularnością wśród klientów detalicznych.

Przekroczenie założeń planowych miało miejsce również w kredytach mieszkaniowych (128,2%) oraz w zakresie kredytów preferencyjnych w (107,5 %). Nie wykonano natomiast planu w zakresie kredytów w rachunku bieżącym i ROR (istotnie niższe wykorzystanie w stosunku do kredytów udzielonych) – 69,7%, w kredytach obrotowych (72,1%) i w zakresie kredytów inwestycyjnych (91,3%).

Największy spadek w stosunku do 2015 roku, jak również do założeń planu dotyczy pożyczek członkowskich i kredytów dla spółdzielców, co wynikało z wdrożenia nowego produktu pn. „kredyt do wyczerpania zapasów” oraz „wygodny kredyt”.

Kredyty dla instytucji samorządowych na koniec 2016 roku wynosiły 15 299,4 tys. zł, stanowiły 7,5 % aktywów netto i były wyższe zarówno w stosunku do końca 2015 roku o 26,6% oraz w stosunku do planu na 2016 rok o 41,0 %. - w związku z wygranymi w 2016 r. przetargami na obsługę tych jednostek.

W 2016 roku należności zagrożone od klientów zmniejszyły się o 1 784,1 tys. zł, tj. o 16,6 % w stosunku do końca 2015 roku oraz o 7,5 % w stosunku do planu, a ich udział w obliżu kredytowym zmalał z 14,4 % na koniec 2015 roku do 11,3 % na koniec 2016 roku przy planowanych 11,9 %.

2) Ryzyko stopy procentowej

Na koniec grudnia 2016 roku aktywa oprocentowane wynoszą 191 853 tys. zł. pasywa oprocentowane wynoszą 186 366 tys. zł. Nadwyżka aktywów nad pasywami oprocentowanymi wynosi 5 487 tys. zł. Wskaźnik relacji aktywów do pasywów kształtuje się poziomie 102,94%.

W strukturze aktywów oprocentowanych przeważają te o stopie stałej, stanowiące 44,42% ogółu, zaś w pasywach, produkty o zmiennym oprocentowaniu, które stanowią 94,63% ogółu pasywów. Średnie oprocentowanie aktywów wynosi 2,99%, natomiast pasywów 0,79%, daje to rozpiętość oprocentowania na poziomie 2,20% (marża spread). Marża odsetkowa na 31.12.2016 r. wynosi 2,43%.

Łączny wskaźnik niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami oprocentowanymi (do 12 miesięcy) wynosi 2,61 co oznacza że występuje ogółem luka dodatnia na poziomie 5 000,3 tys. zł.

Bank monitoruje poziom ryzyka stopy procentowej, także poprzez kwartalne testy warunków skrajnych w ramach ryzyka bazowego i ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania. Testy te wykazały zagrożenia dla działalności Banku w przypadku spadku stóp procentowych, niemniej jednak obecne tendencje na rynku i prognozy sugerują stabilizację w tym zakresie. Skuteczność i adekwatność dobranych metod pomiaru jest odpowiednia do realizacji celów

ujętych w polityce. Sytuacja Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest stabilna. Wszystkie limity ustalone przez Bank zostały utrzymane i na bieżąco monitorowane. System limitów badany jest w okresach miesięcznych. W warunkach stabilizacji stóp bazowych Bank będzie się starać maksymalizować marżę odsetkową i utrzymywać zmienność wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej Banku.

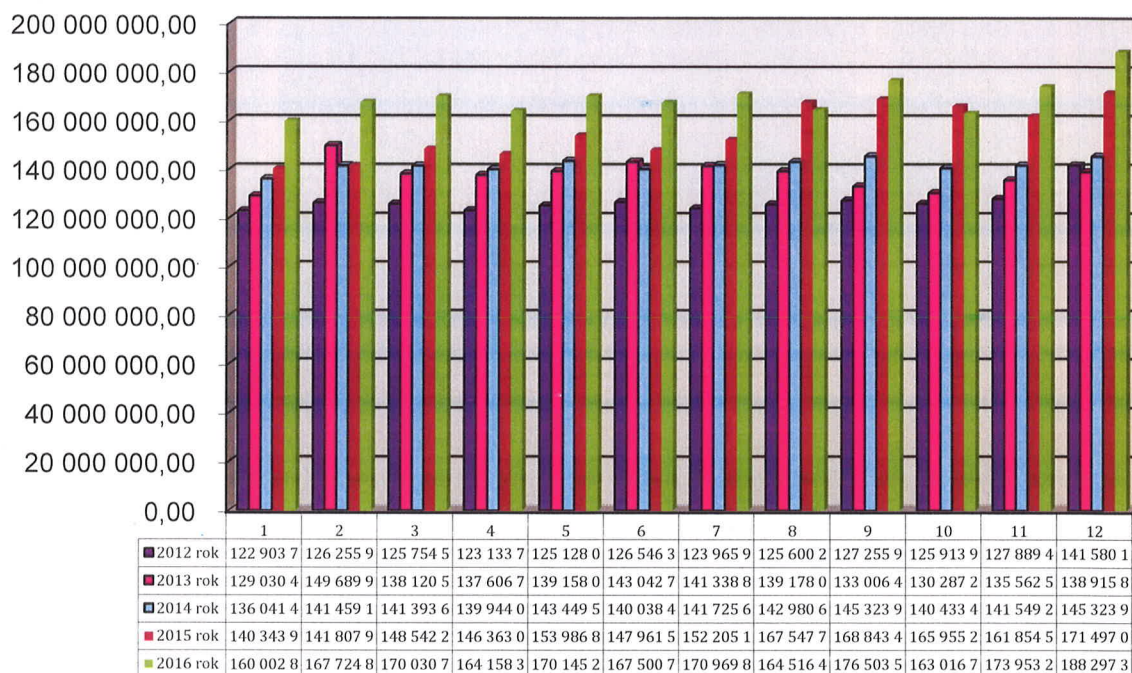
3) Ryzyko płynności

Ryzyko płynności definiowane jest przez Bank jako zagrożenie terminowego wywiązywania się Banku z bieżących i przyszłych zobowiązań skutkujące koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów w celu zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedaży aktywów na niekorzystnych warunkach.

Stabilność bazy depozytowej:

- Baza depozytowa na przestrzeni 5 lat wykazywała tendencję wzrostową. Związane jest to z podjętymi przez Zarząd Banku działaniami, zmierzającymi do poprawy i stabilizacji sytuacji płynnościowej Banku, co przyniosło wymierne skutki. Wykres poniżej przedstawia wzrost bazy depozytowej na przestrzeni 5 lat:

DEPOZYTY OGÓŁEM 2012 - 2016

- Średnia wartość bazy depozytowej Banku w 2016r. wynosiła 169 870,54 tys.zł. i była o 15 083,4 tys. zł czyli o 9,74% wyższa niż w roku 2015. Średni stan depozytów stabilnych wynosił 103 902,9, czyli 48,4% wartości bazy depozytowej stanowiły depozyty stabilne. Najbardziej stabilna część depozytów odporna na zmieniające się warunki rynkowe i charakteryzująca się wyjątkowo niską elastycznością na zmiany stopy procentowej to tzw. osad w bazie depozytowej. Najbardziej stabilnym elementem obligacji depozytowego Banku były wkłady terminowe Osób Fizycznych, których średni stan w 2016r., stanowił 94,17% odpowiednio zagregowanych środków na rachunkach lokat.
- Średni miesięczny udział wartości dużych depozytów w 2016r., wyniósł 41 345,3 tys. zł, co stanowiło 19,26 % bazy depozytowej i w stosunku do średniej z poprzedniego roku zwiększył się o 5 939,70 tys. zł, czyli o 16,78 p.p.

Kształtowanie się nadzorczych miar płynności płatniczej oraz pozostałych wskaźników oceny ryzyka płynności:

Zgodnie z zapisami uchwały nr 386/2008 KNF Bank ma obowiązek utrzymywania w każdym dniu roboczym dwóch podstawowych miar płynności na poziomie:

1. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem na poziomie co najmniej 20%,
2. Wskaźnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi na poziomie min. 1.

W analizowanym 2016 roku w Banku nie występowały sytuacje obniżenia się wskaźnika udziału aktywów płynnych w aktywach ogółem poniżej 20%, a średni poziom wskaźnika wyniósł 41,38%.

Średni wskaźnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi w 2016r., wyniósł 1,25.

Obok Nadzorczych Miar Płynności Bank prowadzi pomiar ryzyka płynności śledząc wskaźniki płynności za pomocą metody luki oraz monitorując na bieżąco stan na rachunku bieżącym oraz zapas gotówki w kasie. Stały monitoring tych mierników oraz aktywne zarządzanie i przeciwdziałanie niebezpiecznym trendom skutkowało brakiem jakichkolwiek przekroczeń ustanowionych przez Bank limitów w tym zakresie.

Ogólnie można ocenić, że ryzyko płynności aktualnie jest na niskim poziomie. Bank posiada aktywa płynne, których wartość zapewnia bezpieczne funkcjonowanie. Dodatkowo przeprowadzone testy warunków skrajnych potwierdziły bezpieczną sytuację Banku, gdyż nawet nagły spadek bazy depozytowej nie zachwiałby jej w sposób istotny. Nie ma również znaczącego ryzyka koncentracji zarówno po stronie depozytów jak i kredytów.

Podstawowe cele polityki Banku w zarządzaniu ryzykiem płynności zostały zrealizowane. Płynność jest zabezpieczona w sposób pełny i kompletny. Zminimalizowane zostało utracenie płynności przez Bank w przyszłości. Poprzez odpowiedni dobór limitów i skuteczne zarządzanie ich wykonaniem zoptymalizowano zarządzanie nadwyżkami środków, tak by ustawowe normy zostały zachowane. Reasumując Bank zarządza w sposób skonsolidowany i całościowy ryzykiem płynności, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych, obejmując wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

4) Ryzyko operacyjne

Bank prowadzi rejestr zdarzeń i incydentów z zakresu ryzyka operacyjnego, wykorzystuje do tego system „AZRO”. W zarządzaniu ryzykiem operacyjnym Bank szczególny nacisk nakłada na identyfikację ryzyka operacyjnego, poprzez określenie źródeł i czynników ryzyka oraz na analizę związków pomiędzy ryzykiem operacyjnym, a innymi rodzajami ryzyka, w szczególności ryzyka braku zgodności. Bieżące zarządzanie ryzykiem polega na:

- zapobieganiu zdarzeniom operacyjnym, powstającym w produktach, procesach wewnętrznych oraz w systemach stosując narzędzia i instrumenty proponowane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku,
- podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń (zdarzeń oraz incydentów), zwłaszcza w przypadku częstego ich występowania,
- rejestrowaniu zdarzeń i incydentów,
- likwidowaniu negatywnych skutków ryzyka.

Rejestr zdarzeń i incydentów sprawozdawany jest w Banku w cyklach kwartalnych. W 2016 Bank nie odnotował dużych strat z tytułu ryzyka operacyjnego. Warto nadmienić iż większość kosztów, to stosunkowo często występujące awarie sprzętu elektronicznego, niemniej jednak były na bieżąco usuwane i pozostały bez wpływu na działalność Banku, oraz incydentalne błędy księgowo pracowników. Przeprowadzona analiza zdarzeń i incydentów spowodowała zaostrożenie procedur kontroli wewnętrznej. Powinno to przyczynić się do ograniczenia tego typu strat. Ponadto w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank wprowadził limity tolerancji (apetyt na ryzyko operacyjne). Wartości tych limitów informują, że narażenie Banku na ryzyko operacyjne w tych obszarach jest niewielkie, co przedstawia poniżej tabela:

	31.03.2016	30.06.2016	30.09.2016	31.12.2016
Alokacja kapitału z tytułu ryzyka operacyjnego	1 033,15	1 033,15	1 033,15	1 033,15
Limit straty rzeczywistej (wynoszący 10% kwoty wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego)	103,32	103,32	103,32	103,32
Limit straty potencjalnej (wynoszący 20% kwoty wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego)	206,63	206,63	206,63	206,63
Wynik straty rzeczywistej	12,15	3,14	4,58	0,10
Wynik straty potencjalnej	1,17	66,52	12,75	14,47
Wynik limitu alokacji kapitału na ryzyko operacyjne (limit 12,0)	9,25	9,29	9,32	9,33
Wykorzystanie limitu straty rzeczywistej w (%)	11,76	3,04	4,44	0,10
Wykorzystanie limitu straty potencjalnej w (%)	0,56	32,19	6,17	7,00

Wykorzystanie limitu straty rzeczywistej i potencjalnej na przestrzeni badanego okresu jest niewielkie. Zatem poziom „apetytu na ryzyko operacyjne” jest akceptowalny.

Na podstawie zarejestrowanych w systemie AZRO zdarzeń na przestrzeni badanych kwartałów można stwierdzić, że ryzyko operacyjne w Banku jest na niskim poziomie, a prowadzone i planowane działania powodują, że utrzymuje się ono na niezmiennym, bezpiecznym dla Banku poziomie. Działania długofalowe związane ze sprzedażą usług elektronicznych oraz szkoleniami pracowników i wzmoczoną kontrolą wewnętrzną powinny przyczynić się do dalszego zmniejszenia się ilości pomyłek i błędów pracowników, a także poprzez zastosowania elektroniczne do ograniczenia ilości zagrożeń zewnętrznych płynących z użytkowania sieci internetowej.

5) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i zewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Zgodnie z aktualną Instrukcją wyznaczony pracownik w Zespole ds. analiz i zarządzania ryzykami zajmuje się monitorowaniem i analizą ryzyka braku zgodności oraz ryzyka operacyjnego, pełniąc część funkcji zarządzania ryzykiem braku zgodności, tj. funkcji związanych z pomiarem i raportowaniem skutków ryzyka braku zgodności.

Na podstawie prowadzonego rejestru incydentów ryzyka braku zgodności oszacowano wielkość ryzyka na poziomie umiarkowanym, nie stanowiącym zagrożenia dla prawidłowej działalności Banku.

Bank w prowadzonej działalności kieruje się zasadami dobrej praktyki bankowej, dbając aby regulacje funkcjonujące w Banku nie zawierały zapisów opartych na niedozwolonych praktykach. Klienci mają rzetelną informację o warunkach obsługi i sprzedawanych produktach bankowych.

W 2016 roku nie odnotowano żadnego zgłoszenia problemów natury etycznej wpływającego na działalność Banku.

Załącznik nr 4

Podstawowe wskaźniki finansowe Banku Stan na dzień 31.12.2016r.

	Podstawowe wskaźniki finansowe	Poziom wskaźnika (w %)
1.	Wskaźnik rentowności aktywów – ROA (netto) (%)	0,8%
2.	Wskaźnik rentowności kapitału – ROE (netto) (%)	13,8%
3.	Wskaźnik rentowności (brutto) (%) = (Wynik finansowy brutto / Koszty)	25,7%
4.	Marża dochodowości	2,43%
5.	Wskaźnik poziomu kosztów (%) = (Koszty / Przychody)	79,5%

Załącznik nr 5

Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Legionowie wymogów określonych w art.22 aa ustawy Prawo Bankowe.

1. Ocena odpowiedności członków Zarządu Banku.

Oceny dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z przyjętą Procedurą dokonywania ocen odpowiedności członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Legionowie, na podstawie złożonych przez członków Zarządu oświadczeń (załączniki do Procedury). Ocenie odpowiedności podlega każdy z kandydatów/członków Zarządu oraz sam Zarząd, jako organ kolegialny.

Indywidualna ocena kwalifikacji poszczególnych członków Zarządu obejmuje ustalenie, czy osoba oceniana posiada kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji zarządczych (wiedza, umiejętności, doświadczenie). Ocena kolegialna Zarządu, działającego jako organ, obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz ocenę reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Zarządu.

Oceny odpowiedności członków Zarządu Banku za 2016 rok Rada Nadzorcza dokonała na posiedzeniu w dniu 12 czerwca 2017 roku.

Na podstawie złożonych przez Zarząd oświadczeń Rada uznała, że każdy z członków Zarządu ma nadal nieposzlakowaną reputację i kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji zarządczych.

W kwestii oceny kolegialnej nie stwierdzono zagrożeń wykonywania przez Zarząd ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz utraty reputacji przez Bank na skutek działań członków Zarządu.

2. Ocena odpowiedności członków Rady Nadzorczej.

Oceny dokonuje Zebranie Przedstawicieli Banku zgodnie z przyjętą Procedurą dokonywania ocen odpowiedności członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Legionowie. W tym celu Zebranie powołuje Komisję ds. odpowiedności, która weryfikuje złożone przez kandydatów/członków Rady oświadczenia (załączniki do Procedury).

O wynikach przeprowadzonych weryfikacji Komisja zawiadamia Zebranie Przedstawicieli poprzez złożenie sprawozdania, które powinno być przedstawione przed odbyciem głosowania dotyczącego przyjęcia sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej, a przy ocenie kandydatów na członków Rady Nadzorczej – przed wyborem Rady Nadzorczej.

Ocenie odpowiedności podlega każdy z kandydatów/członków Rady Nadzorczej oraz sama Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny.

Indywidualna ocena kwalifikacji poszczególnych członków Rady Nadzorczej obejmuje ustalenie, czy osoba oceniana posiada formalne kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji nadzorczych (wiedza, umiejętności, doświadczenie).

Ocena kolegialna Rady Nadzorczej, działającej jako organ, obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego nadzoru nad zarządzaniem Bankiem oraz ocenę reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Rady Nadzorczej.

Oceny odpowiedności członków Rady Nadzorczej Banku za 2016 rok dokonało Zebranie Przedstawicieli Banku w dniu 27 czerwca 2017 roku.

Na podstawie złożonych przez członków Rady oświadczeń Komisja ds. odpowiedności w sporządzonym sprawozdaniu potwierdziła, że każdy z członków Rady Nadzorczej ma nadal nieposzlakowaną reputację i kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji nadzorczych.

W kwestii oceny kolegialnej nie stwierdzono zagrożeń wykonywania przez Radę Nadzorczą ostrożnego i stabilnego nadzoru nad zarządzaniem Bankiem oraz utraty reputacji przez Bank na skutek działań członków Rady.

Zebranie Przedstawicieli podjęło uchwałę nr 9/17 akceptującą przedstawioną przez Komisję ds. odpowiedności pozytywną ocenę odpowiedności członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego.